

[**Velkop.**]

om priskontrolrådets skrivelse, der jo fremtræder som bilag til forslaget, og hvorover den højtærede handelsminister delvis har opbygget sin tale. Det forekommer mig at være et højest ejendommeligt dokument. Det er enestående uklart i sin bedømmelse af de beføjelser, som priskontrolrådet har i henhold til prisloven, men til gengæld enestående klart med hensyn til det, prismyndighederne tilstræber, nemlig at tilsidesætte lovens bestemmelser og tiltage sig en myndighed udover de grænser, som loven faktisk afstikker. Priskontrolrådet antager, at § 13, der forudsætter, at konkurrencen ikke er tilstrækkelig virksom til at sikre fri prisdannelse, er opfyldt i tilfælde af ekstraordinære prisstigninger. Priskontrolrådet antager, at § 1, stk. 2, der siger, at administrationen skal tilstræbe så normale prisberegninger og prisdannelser som muligt med henblik på en afvikling af ekstraordinære prisforanstaltninger og tilbagevenden til normale forhold, ikke kan anføres mod benyttelse af bestemmelserne om pris- og avanceansættelse i lovens § 13. Priskontrolrådet „antager“ i denne meget korte skrivelse ikke mindre end to gange. Jeg gad egentlig vide, hvordan prismyndighederne ville stille sig, hvis erhvervene i tilfælde, hvor loven klart siger, hvad man må eller ikke må, overfor prismyndighederne sagde: vi antog, at vi måtte gøre sådan og sådan. Mon man ikke i sådanne tilfælde ville henise til lovens klare ord?

Jeg forstår, at den højtærede handelsminister på den ene side slutter sig til priskontrolrådets opfattelse og på den anden side erklærer, at § 8 er blevet en grundlov for de erhvervsdrivendes prisberegninger, en grundlov, som den højtærede handelsminister siger der må lægges den allerstørste vægt på ikke bliver ændret. Prisberegningens grundlov er naturligvis ikke meget værd, når det samtidig foreslås at bemyndige priskontrolrådet til at underminere den ved hjælp af § 13; dette viser, hvor farlige bemyndigelseslove og -bestemmelser kan være.

Erhvervene må have et naturligt krav på at vide, hvad de må eller ikke må, og administrationen må lige så klart have at vide, at den ikke kan tilsidesætte lovens bestemmelser ved at administrere på antagelser og formodninger. Det lyser ud af priskontrolrådets skrivelse, at alt skal bero på dets skøn. Når det siges, at adgangen til at beregne genanskaffelsespris bl. a. skal bero på, om virksomhederne er således stillet, at de må følge med i et prisfald, såsnart

dette måtte indtræffe, ja, så vil jeg ligesom det ærede medlem hr. Anker Lau spørge: Hvordan vil prismyndighederne føre bevis for, at dette ikke vil ske?

Priskontrolrådet skal også bedømme, om en prisstigning er helt eller delvis midlertidig. Hvordan vil man bære sig ad med det? Man mener også i tilfælde af senere prisfald delvis at kunne undgå en prisstigning ved udligning af priserne.

Med de erfaringer, der er gjort i vareforsyningsudvalget vedrørende prislovens fortolkning, er det nødvendigt, at linierne trækkes anderledes fast op, også med hensyn til genanskaffelsesprisprincippet. Allerede nu har genanskaffelsesprisprincippet været sat til side ved de trufne maksimalavanceordninger og maksimalprisordninger, og man har derved stillet visse områder i omsætningen ugunstigere end andre.

Selvom det i konsekvens af priskontrolrådets skrivelse må være meningen, at de erhverv, som på grund af maksimalavanceordninger har været afskåret fra at beregne genanskaffelsesprisen, når det er givet, at de må følge et kommende prisfald, nu skal have lov at beregne genanskaffelsesprisen, er det naturligt at spørge om, hvordan man vil udføre det i praksis. Vil man ved en ordning bøde på, at de pågældende erhverv har været ugunstigere stillet end andre i meget lang tid?

Jeg har hæftet mig så stærkt ved priskontrolrådets skrivelse, fordi den højtærede handelsminister i nogen grad har stillet sig bag den. Men der hersker en sådan uklarhed, at det ville være ganske uforsvarligt ikke at forsøge at skabe klare retningslinier for administrationen. Vi ved, som jeg allerede har sagt, af erfaring, hvor nødvendigt det er. Selvom forholdene har ændret sig, er det dog en helt anden situation, vi har i dag, end den, vi havde under krigen, hvor det var den absolutte vareknaphed, der kunne betinge og nødvendiggøre selv meget skarpe foranstaltninger, og hvor det var rimeligt at give administrationen meget vidtgående beføjelser. Den højtærede handelsminister har selv omtalt de meget større varelagre, der findes, og fremhævet de få rationeringer, der er tilbage. Rationeringerne var udtryk for en vareknaphed, der i hvert fald i nogen grad forudsatte prisrestriktioner. Sådan er det jo ikke mere. De prisstigninger, der er indtruffet ude i verden, kan ikke imødegås af indenlandsk priskontrol, og det må man gøre sig klart. De vil mere eller mindre blive registreret. Men mon — det vil jeg gerne gentage — ikke priserne på de varer, der nu vil fremkomme, er af en